

Професор Д-р Иван Василевич Попов
1889—1974

В края на 1974 г. Съветската и световната инженерна геология понесе тежка загуба. Скоропостижно почина в Москва изтъкнатият учен проф. д-р Иван Василевич Попов, заслужил деятел на науката на РСФСР — приемник и продължител на делото на основоположника на съветската инженерна геология академик Ф. П. Саваренский.

Много съветски, както и чуждестранни, включително и български, учени, работещи в областта на инженерната геология, с гордост наричат проф. И. В. Попов свой учител. Роден в Рига в семейство на директор на реално училище, той завършва през 1913 г. Минния факултет на Дон-

ския политехнически институт в Новочеркаск. Научната си дейност започва с публикация върху микроскопски изследвания на скалите от Криворожкото рудно месторождение. На педагогическото поприще той се посвещава от 1923 г., като от 1935 г. става ръководител на катедрата по инженерна геология в Московския инженерно-строителен институт, а след Втората световна война оглавява Катедрата по инженерна геология в Московския геологопроучвателен институт.

За кратък период той е привлечен на работа в Лабораторията по хидрогеоложки проблеми към АН СССР и като зам.-директор в Научно-изследователския институт към „Госстрой“.

Своята педагогическа дейност той приключи като професор по инженерна геология към Катедрата по грунтоведение и инженерна геология в Московския държавен университет.

Проф. И. В. Попов със своята педагогическа и научна дейност изигра голяма роля за формирането на инженерната геология като научна дисциплина. В началният период на научната си дейност той насочва своето внимание към разкриване на нови пътища за разпознаване на своиствата на скалите, като прилага задълбочени физикохимични и микроскопски изследвания. Занимава се също с въпросите за инженерногеоложката класификация на скалите и инженерногеоложките явления и процеси. Ценни от научно-теоретично и методично естество са неговите изследвания върху свлачищата и карста. Съществени са приносите му в методиката на проучванията за различните видове строителство и на инженерногеоложкото райониране и картиране. Той стана основоположник на регионалната инженерна геология, в която, особено през последните години, с увлечение работеше. Резултат от тази негова дейност са и публикуваните три тома „Инженерна геология СССР“ (1961, 1965 и 1969), които същевременно се явяват първите учебници по новата научна дисциплина — регионална инженерна геология. С написването на своя капитален труд „Инженерная геология“ (I издание 1951 и II издание 1959 г.), който е преведен на чешки, полски, български, китайски и други езици, проф. И. В. Попов допринесе извънредно много за правилното насочване и подготовка на младите инженерногеоложки кадри във всички висши учебни заведения, където този негов труд беше използван като учебно пособие. По такъв косвен път за основната част от българските инженер-геолози и хидрогеолози проф. И. В. Попов може да се приеме за един от техните учители. Всред ръководените от него аспиранти, специализанти и ученици мнозина израснаха като крупни специалисти в областта на инженерната геология. Сега те с успех продължават да доразвиват проблемите на инженерната геология както във Великата страна на строящия се комунизъм, така и в страните от социалистическия лагер. Всички, на които проф. Иван Василевич Попов е бил учител и им е оказвал компетентна помощ, никога няма да забравят неговия обаятелен образ на голям учен, дълбокото му увлечение в науката, неговата енергичност и преди всичко голямата му готовност да даде съвет и сподели идеи със своите сътрудници и ученици, както и да се радва на техните успехи.

*Чл.-кор. проф. Б. Каменов
Проф. Ан. Демирев*